

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3108/2553

นายกิตติโชค สีนธำรง กับพวกโจทก์ กรมสรรพากรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 20, ป.รัชฎากรรมตรา 91/2

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ว่า โจทก์ทั้งสองเห็นว่า การประเมินภาษีธุรกิจเฉพาะ เงินเพิ่มและภาษี ส่วนท้องถิ่นเป็นการมิชอบ ศาลภาษีอากรกลางแจ้งว่าในประเด็นที่เกี่ยวกับเงินเพิ่มและภาษี ส่วนท้องถิ่นเป็นประเด็นย่อย ซึ่งอยู่ในประเด็นหลักที่ว่า การขายอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ทั้งสอง อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ จึงไม่ได้กำหนดประเด็นย่อยในการชี้สองสถานไว้ นั้น เมื่อตามรายงานกระบวนการพิจารณาในวันนัดชี้สองสถานและสำนวนความ ไม่ปรากฏว่าโจทก์ ทั้งสองคัดค้านว่าประเด็นข้อพิพาทที่ศาลภาษีอากรกลางกำหนดไว้นั้นไม่ถูกต้อง โดยแถลงด้วย วาจาต่อศาลในขณะนั้นหรือยื่นคำร้องต่อศาลภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ศาลสั่งกำหนดประเด็น ข้อพิพาท ตามพ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 มาตรา 20 ประกอบข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ.2544 ข้อ 21 วรรคท้าย จึงต้องถือว่าประเด็นข้อพิพาทมีอยู่ ตามที่ศาลภาษีอากรกลางชี้สองสถานและได้กำหนดไว้ แม้ว่าการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ เพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเพื่อชำระให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโจทก์ทั้งสอง ไม่จำเป็นต้องอาศัยความสมัครใจของโจทก์ทั้งสอง เมื่อเข้าลักษณะเป็นกรณีจำหน่ายจ่ายโอน อสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ทั้งสอง ย่อมต้องด้วยนิยามคำว่า "ขาย" ตามมาตรา 91/1 (4) แห่ง ประมวลรัษฎากร และเมื่อเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์นั้น อันเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรซึ่งจะต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบด้วย พ.ร.ฎ.ออกตามความใน ประมวลรัษฎากรว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ.2534 มาตรา 3 (6) ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โจทก์ทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตาม การประเมิน ซึ่งหน้าที่ในการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะนั้นเป็นไปตามกฎหมาย โจทก์ทั้งสองยังคงต้อง ยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/10 แห่งประมวลรัษฎากร จะอ้างว่า เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการขายทอดตลาดมิใช่หน้าที่ของโจทก์ทั้งสองหาได้ไม่ เมื่อโจทก์ทั้งสอง ไม่เสียหรือนำส่งภาษีธุรกิจเฉพาะภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงต้องเสียเงินเพิ่ม อีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับตาม มาตรา 91/21 (6) ประกอบมาตรา 89/1 แห่งประมวลรัษฎากร และต้องเสียภาษีส่วนท้องถิ่นตามที่ กฎหมายบัญญัติไว้

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินภาษีธุรกิจเฉพาะตามหนังสือแจ้งการประเมินภาษี ธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ. 73.1) เลขที่ 4220/6/00012 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2546 และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เลขที่ สก.3 (ธ.3)/162/2547 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2547 จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ทั้งสองใช้

ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความให้ 6,000 บาท โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ต่อ ศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันพึงยุติได้ว่า เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2534 โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นคณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคลได้ร่วมกันซื้อที่ดินโฉนด เลขที่ 209463 เลขที่ดิน 8281 พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 80/102 ตำบลสวนหลวง (บางจาก) อำเภอ พระโขนง กรุงเทพมหานคร ต่อมาวันที่ 2 พฤศจิกายน 2538 นางมาลินีเป็นผู้ซื้อที่ดินพร้อม สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 4803/2536 ของศาลแพ่ง โดยวิธีปลอดจำนองในราคา 4,100,000 บาท และได้ชำระเงินครบถ้วน แล้ว นางมาลินีได้ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้แก่ตน และได้รับจดทะเบียนประเภทการขายเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2538 โจทก์ทั้งสองมิได้นำรายรับ จากการขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไปยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ต่อมา เจ้าพนักงานประเมินมีหนังสือแจ้งการประเมินภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ. 73.1) เลขที่ 4220 /6/00012 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2546 ให้โจทก์ทั้งสองชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ เงินเพิ่มและภาษี ส่วนท้องถิ่นรวม 270,600 บาท โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์คัดค้านการประเมิน ต่อมาคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสอง ตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์เลขที่ สก.3 (อธ.3)/162/2547 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2547 ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การที่ ศาลภาษีอากรกลางชี้สองสถานกำหนดประเด็นข้อพิพาทเพียงข้อเดียวว่า การขายอสังหาริมทรัพย์ ของโจทก์ทั้งสองอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่เป็นการชอบหรือไม่ โดยโจทก์ทั้งสอง อุทธรณ์ว่า โจทก์ทั้งสองเห็นว่า การประเมินภาษีธุรกิจเฉพาะเงินเพิ่มและภาษีส่วนท้องถิ่นเป็นการ มิชอบ ศาลภาษีอากรกลางแจ้งว่าในประเด็นที่เกี่ยวกับเงินเพิ่มและภาษีส่วนท้องถิ่นเป็นประเด็น ย่อย ซึ่งอยู่ในประเด็นหลักที่ว่า การขายอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ทั้งสองอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้อง เสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ จึงไม่ได้กำหนดประเด็นย่อยในการชี้สองสถานไว้ ซึ่งตามคำฟ้องของ โจทก์ทั้งสองได้ระบุไว้ชัดเจนว่า แม้โจทก์ทั้งสองต้องรับผิดชอบในการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขาย อสังหาริมทรัพย์ตามฟ้อง แต่เนื่องจากเป็นการขายทอดตลาดซึ่งโจทก์ทั้งสองมิได้เป็นผู้ขาย และ โจทก์ทั้งสองมิได้รับเงินจากผู้ซื้อ การเรียกเก็บภาษีจากการขายทุกกรณีเป็นการหักจากรายรับใน การขาย จึงเป็นค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการขายทอดตลาด และ เป็นหน้าที่ของจำเลยที่ต้องเรียกเก็บในขณะที่มีการขายทอดตลาด มิใช่เรียกเก็บจากลูกหนี้ในคดี ภายหลัง โจทก์ทั้งสองไม่มีเจตนาไม่ชำระภาษีตามการประเมินแต่อย่างใด จำเลยจึงไม่มีสิทธิเรียก เงินเพิ่มและภาษีส่วนท้องถิ่นจากโจทก์ทั้งสอง ดังนั้น การที่ศาลภาษีอากรกลางกำหนดประเด็น เพียงว่า โจทก์ทั้งสองต้องชำระค่าภาษีธุรกิจเฉพาะในการขายอสังหาริมทรัพย์ตามฟ้องเพียง ประเด็นเดียวจึงเป็นการไม่ชอบ นั้น ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรเห็นว่า ตามรายงานกระบวนการ พิจารณา ฉบับลงวันที่ 31 มกราคม 2548 ซึ่งเป็นวันนัดชี้สองสถานและสำนวนความ ไม่ปรากฏว่า โจทก์ทั้งสองคัดค้านว่าประเด็นข้อพิพาทที่ศาลภาษีอากรกลางกำหนดไว้นั้นไม่ถูกต้อง โดยแถลง ด้วยวาจาต่อศาลในขณะนั้นหรือยื่นคำร้องต่อศาลภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ศาลสั่งกำหนดประเด็น ข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 มาตรา 20 ประกอบข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ.2544 ข้อ 21 วรรคท้าย จึงต้องถือว่าประเด็น ข้อพิพาทมีอยู่ตามที่ศาลภาษีอากรกลางชี้สองสถานและได้กำหนดไว้ดังกล่าว อุทธรณ์ข้อนี้ของ โจทก์ทั้งสองฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า โจทก์ทั้งสองต้องชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ ในการขายอสังหาริมทรัพย์ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร การ

ประกอบกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าอสังหาริมทรัพย์จะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ และตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ.2534 มาตรา 3 (6) ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ให้การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร ตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลร่วมกัน ชื่อที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่ดินโฉนดเลขที่ 209463 เลขที่ดิน 8281 พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 80/102 ตำบลสวนหลวง อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2534 และได้ขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2538 แม้จะเป็นการถุกยึดทรัพย์ขายทอดตลาดก็ยังคงด้วยนิยามคำว่า "ขาย" ตามมาตรา 91/1 (4) แห่งประมวลรัษฎากร และเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์นั้น อันเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรซึ่งจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ.2534 มาตรา 3 (6) ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เจ้าพนักงานของจำเลยมีหนังสือเชิญพบโจทก์เพื่อชี้แจงและให้ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวรวม 2 ครั้ง โจทก์ทั้งสองได้รับทราบแล้วแต่เพิกเฉย ไม่ได้ชี้แจงต่อเจ้าพนักงานของจำเลย ปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลภาษีอากรกลางฉบับลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2548 ว่า ทนายโจทก์ทั้งสองแถลงรับข้อเท็จจริงว่า โจทก์ทั้งสองเป็นคณะบุคคลที่ได้ทำนิติกรรมซื้อที่ดินพิพาทและขายให้นางมาลินี เป็นเงิน 4,100,000 บาท ภายในเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเป็นการขายทอดตลาดตามคำสั่งของศาลแพ่ง โจทก์ทั้งสองไม่ติดใจสืบพยานบุคคลของโจทก์ทั้งสองทั้งหมด และไม่ติดใจถามค้านพยานจำเลย จึงไม่มีข้อเท็จจริงเป็นอื่นที่ฟังได้ว่าการขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวมิใช่เป็นทางค้าหรือหากำไร ดังนั้น โจทก์ทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 (6) แม้ว่าการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เพื่อชำระให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโจทก์ทั้งสองไม่จำเป็นต้องอาศัยความสมัครใจของโจทก์ทั้งสอง เมื่อเข้าลักษณะเป็นกรณีจำหน่ายจ่ายโอนอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ทั้งสอง ต้องด้วยคำนิยามคำว่า "ขาย" ตามมาตรา 91/1 (4) แห่งประมวลรัษฎากร และไม่เข้าข้อยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ.2534 แล้ว โจทก์ทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามการประเมิน ซึ่งหน้าที่ในการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะนั้นเป็นไปตามกฎหมาย โจทก์ทั้งสองยังคงต้องยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/10 แห่งประมวลรัษฎากร จะอ้างว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการขายทอดตลาด มิใช่หน้าที่ของโจทก์ทั้งสองหาได้ไม่ เมื่อโจทก์ทั้งสองไม่เสียหรือนำส่งภาษีธุรกิจเฉพาะภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับตามมาตรา 91/21 (6) ประกอบมาตรา 89/1 แห่งประมวลรัษฎากร และต้องเสียภาษีส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ที่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษามานั้น ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ให้โจทก์ทั้งสองใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนจำเลย

4,000 บาท

องค์คณะ

ธานิศ เกศวพิทักษ์ · องอาจ โรจนสุพจน์ · พันระสา บัวทอง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3108/2553>